

Hogyan segíthetjük tanulóinkat az eredményes továbbtanulási döntések meghozatalában?

2026. április 23.

Az RRF-1.2.4 pályázat keretében az FMPSZ Székhelyintézmény a Pedagógiai Szakszolgálatok Hete programsorozat részeként 2026. április 23-án 60 perces szakmai workshopot szervezett a székesfehérvári Nemes-Nagy Ágnes Kollégiumban, amelynek címe „Hogyan segíthetjük tanulóinkat az eredményes továbbtanulási döntések meghozatalában?”.

Az esemény előadója Gebauer Ferenc tanácsadó szakpszichológus, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Pályaválasztási Tanácsadó Tagintézményének igazgatója volt, a programot Bajnok Ildikó főigazgató-helyettes nyitotta meg. A workshopon összesen 37 fő vett részt, akik szakszolgálati, illetve többségi nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pedagógusok voltak.

Az előadás három fő tématerület köré szerveződött. Az első a pályaorientáció fogalma és feladatrendszere volt, amelynek középpontjában az egész életen át tartó tanulás (LLL) áll. A pályaorientáció – mint több évtizedes múltra visszatekintő, többszereplős és komplex folyamat – nem kizárólag az iskola kereteihez kötődik, hanem az egyén teljes életútját végigkíséri. Meghatározó szereplője maga a tanuló, ugyanakkor különösen az általános iskolai szakaszban a család is jelentős hatást gyakorol rá. Az iskola, a pedagógusok és a különböző szakemberek elsődleges, preventív szerepet töltenek be a folyamat támogatásában, míg elakadás esetén indokolt a célzott szakmai segítség bevonása.

Az előadás kitért a „pályaválasztás” és a „pályaorientáció” fogalmi közötti különbségre is. Míg a pályaválasztás inkább a meglévő lehetőségek közötti döntést hangsúlyozza, addig a pályaorientáció dinamikusabb szemléletet képvisel, amelyben a tervezés, az építkezés és az egyéni aktivitás hangsúlyosabb szerepet kap. Ehhez kapcsolódva bemutatásra került a továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadás rendszere is, amely egyrészt az iskolai, preventív tevékenységekre épül, másrészt a megyei szintű, személyre szabottabb, másodlagos preventív ellátással egészül ki. Az életpálya-tanácsadás mindezeket túlmutatva az iskolarendszeren kívüli életszakaszokra is kiterjed.

A hazai szabályozási környezet kapcsán elhangzott, hogy Magyarországon a pályaorientáció megjelenik a Nemzeti alaptantervben, ugyanakkor nem kapcsolódik hozzá egységes óraszám, kijelölt szaktanár vagy standardizált mérési rendszer. A megvalósulás mértéke így jelentős részben az intézményi sajátosságoktól és erőforrásoktól függ. Nemzetközi összehasonlításban három további modell került bemutatásra: az izolált modell (például Dániában), ahol külön tantárgyként jelenik meg a pályaorientáció; a modulszerű, kurzusalapú megközelítés (Egyesült Királyság); valamint az integrált modell (Finnország), ahol a pályaorientáció szemlélete valamennyi tantárgyba beépül.

A nemzetközi kitekintés során a jelenlegi trendek is hangsúlyt kaptak. A fejlettebb rendszerekben megfigyelhető a rugalmas tanulási utak térnyerése, a képzések rövidülése, valamint a megszerzhető tudás gyakorlati alkalmazhatóságának előtérbe kerülése. A pályák világa egyre inkább fragmentálódik, miközben a digitális környezet lehetővé teszi a kisebb egységekben történő tanulást és képesítésszerzést. A hangsúly egyre kevésbé a formális végzettségen, sokkal inkább annak tartalmán és hasznosíthatóságán van.

Az előadás harmadik nagy egysége a mesterséges intelligencia pályaorientációban betöltött szerepére fókuszált. Bemutatásra kerültek a felhasználói szintű alkalmazási lehetőségek, mint például a chat-alapú tájékozódás, az egyéni kérdésfeltevés, az információkeresés, valamint a célzott, AI-alapú platformok használata készségfejlesztésre (például állásinterjúk gyakorlása). Az MI eszközök támogatást nyújthatnak önéletrajz és motivációs levél készítésében, valamint visszajelzések és fejlesztési javaslatok megfogalmazásában is.

A pedagógusok és tanácsadó szakemberek számára az MI további lehetőségeket kínál háttéranyagok gyűjtésében, szakmai kérdések tisztázásában, valamint a kliensek adaptív eszközhasználatának támogatásában. Kiemelt hangsúlyt kapott a „jól kérdezni” kompetenciája: a pontos, kontextusba helyezett és célorientált kérdésfeltevés, a kívánt kimeneti forma meghatározása, valamint a szerep- és nézőpontkijelölés jelentősen befolyásolja a kapott válaszok minőségét. Az előadó felhívta a figyelmet a kritikus szemlélet fontosságára, az információk ellenőrzésének szükségességére, valamint arra, hogy az MI-t célszerű asszisztensként használni, miközben a felelősség és az irányítás minden esetben a szakember kezében marad.

Az előadás zárásaként egy konkrét példán keresztül került bemutatásra a mesterséges intelligencia gyakorlati alkalmazása és lehetőségrendszer a pályaorientáció területén. Az előadó hangsúlyozta, hogy bár az MI hatékony támogató eszköz lehet, a személyes jelenlét, a szakmai kompetencia és a humán tényezők továbbra is nélkülözhetetlenek a tanulók eredményes támogatásában.

